

دستورالعمل حمایت از پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها

INSF.ORG

در راستای تحقق اهداف بنیاد ملی علم ایران در امر حمایت از پژوهش در دورهٔ دکتری، دستورالعمل حمایت از پایان‌نامه کارشناسی ارشد و رساله دکتری به شرح ذیل تهیه و تدوین شده است.

مقدمه:

بنیاد ملی علم ایران (INSF) در راستای حمایت از محققان جوان، از طرح‌های پژوهشی آنان در قالب پایان‌نامه کارشناسی ارشد و رساله دکتری حمایت می‌کند. دانشجویان تحصیلات تکمیلی با ارایه طرح‌های پژوهشی در چارچوب اولویت‌های تحقیقاتی کشور و صندوق در قالب پایان‌نامه و رساله می‌توانند از حمایت مالی برخوردار شوند. این حمایت با هدف استفاده از ظرفیت علمی دانشجویان تحصیلات تکمیلی و ایجاد رقابت سالم علمی در جهت کمک به توسعه علم و فناوری انجام می شود.

ماده ۱. تعاریف:

- **حمایت**: وجوهی معین که به صورت پرداخت مستقیم نقدی پس از تصویب پیشنهادیهٔ طرح در قالب تفاهم نامه پژوهشی و در قبال انجام تحقیقات (در چارچوب اولویت های تحقیقاتی) و انجام تعهدات طرح پرداخت می‌گردد.
- **بنیاد**: بنیاد ملی علم ایران.
- **کارگروه**: کارگروه علمی بنیاد که وظیفهٔ بررسی و تأیید پیشنهادیه‌های دریافتی در چهارچوب اولویت‌های پژوهشی بنیاد را به عهده دارد.
- **شورای علمی**: شورای علمی بنیاد که وظیفهٔ بررسی و تأیید نهایی پیشنهادیه‌های مصوب کارگروه‌های بنیاد را به عهده دارد.
- **دانشجو**: دانشجویان تمام وقت مقطع تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های کشور.
- **استاد راهنما**: استاد راهنما (صرفاً استاد راهنمای اول، در صورت وجود چند استاد راهنما) که به تأیید معاونت پژوهشی محل انجام رساله رسیده باشد.
- **پیشنهادیهٔ طرح**: مفاد طرح طبق فرم‌ها و سامانهٔ بنیاد.
- **دانشگاه/پژوهشگاه**: دانشگاه/پژوهشگاه مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
- **داور**: فردی که پیشنهادیه طرح پس از تایید شرایط اولیه برای داوری علمی برای او ارسال می‌شود.

INSF.ORG

- **ناظر**: فردی که پس از تصویب پیشنهادیهٔ طرح، نظارت بر حسن اجرای آن را بر عهده دارد.

ماده ۲ . اهداف:

- شناسایی و حمایت متوازن مادی و معنوی از پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد در رشته‌های خاص و رساله‌های دکتری در کلیهٔ رشته‌ها
- کمک به هدایت پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها به سمت نیازهای پژوهشی و فناوری کشور و استفاده بهتر از ظرفیت‌های علمی کشور
- کمک به توانمند سازی دانشجویان تحصیلات تکمیلی برای انجام تحقیقات موثر
- تشویق و کمک به هدایت دانشجویان تحصیلات تکمیلی برای پژوهش در مرزهای دانش یا حوزه‌های اثربخش در جامعه

ماده ۳. نحوه و مراحل حمایت:

رشته‌های مورد حمایت: حمایت از پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد منحصراً در رشته‌هایی صورت می‌گیرد که دورهٔ دکترای آن در کشور دایر نیست یا ظرفیت موجود آن پاسخگوی نیاز کشور نیست. فهرست این رشته‌ها توسط شورای علمی تعیین و به تناوب بازنگری می‌گردد. حمایت از رسالهٔ دکتری در کلیهٔ رشته‌ها صورت می‌گیرد.

تبصره ۱: در مواردی که حمایت از پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد در قالب تفاهم‌نامه مشترک با سازمان‌های بیرونی برای رفع نیازهای آن سازمان‌ها صورت می‌گیرد، شورای علمی می‌تواند مجوز حمایت در رشته‌هایی خارج از فهرست تعیین شده را بطور موردی صادر نماید.

میزان حمایت: مبلغ حمایت برای هر رساله توسط کارگروه مربوطه تعیین شده و نحوه توزیع و میزان کف و سقف آن هر سال توسط شورای علمی تعیین می‌شود. از این میزان، مبلغی به عنوان کمک هزینهٔ تحقیق به دانشجو، و الباقی جهت تأمین هزینه‌های پژوهش به استاد راهنما پرداخت می‌شود.

مراحل پرداخت حمایت: مبلغ حمایتی مصوب در سه مرحله بر اساس گزارش پیشرفت کار به دانشجو و استاد راهنما پرداخت خواهد شد. مبلغ پرداختی به استاد راهنما می‌تواند برای تأمین هزینه‌های پژوهشی طرح مصوب یا پرداخت به دانشجوی مجری طرح استفاده شود ولی قابل استفاده در غیر این موارد (از جمله به عنوان حق التحقیق استاد راهنما) نیست.

INSF.ORG

الف: پرداختی مربوط به رساله دکتری به شرح ذیل می باشد:

۱- پرداخت به دانشجوی دکتری طی ۸ مرحله انجام می شود که عبارتست از:

مرحله اول: پرداخت سه ماهه اول پس از امضای تفاهم‌نامه؛

مرحله دوم: پرداخت سه ماهه دوم پس از گذشت سه ماه ازمدت تفاهم‌نامه و دریافت پیشرفت کار سه ماه اول و تایید استاد راهنما؛

مرحله سوم: پرداخت سه ماهه سوم پس از گذشت شش ماه از مدت تفاهم‌نامه، دریافت پیشرفت کار سه ماه دوم و تایید استاد راهنما؛

مرحله چهارم:پرداخت سه ماهه چهارم پس از گذشت نه ماه از مدت تفاهم‌نامه، دریافت پیشرفت کار سه ماه سوم و تایید استاد راهنما؛

مرحله پنجم:پرداخت سه ماهه پنجم پس از گذشت دوازده ماه از مدت تفاهم‌نامه، دریافت پیشرفت کار سه ماه چهارم و تایید استاد راهنما؛

مرحله ششم:پرداخت سه ماهه ششم پس از گذشت پانزده ماه از مدت تفاهم‌نامه، دریافت پیشرفت کار سه ماه پنجم و تایید استاد راهنما؛

مرحله هفتم:پرداخت سه ماهه هفتم پس از گذشت هجده ماه از مدت تفاهم‌نامه، دریافت پیشرفت کار سه ماه ششم و تایید استاد راهنما؛

مرحله هشتم:پس از دفاع از رساله و با ارائه رساله دکتری ، تعهدات و صورتجلسه دفاع و تایید استاد راهنما؛

ب: پرداخت به استاد راهنما(بابت هزینه های طرح) توسط بنیاد طی دو مرحله به شرح زیر انجام خواهد شد:

مرحله اول: مبلغ ۵۰ درصد همراه با پرداخت مرحله دوم پرداخت به دانشجوی دکتری

مرحله دوم: مبلغ ۵۰ درصد همراه با پرداخت مرحله پنجم پرداخت به دانشجوی دکتری

(اصلاحی جلسه ۲۸۱ مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۲۹ شورای علمی)

ب: پرداختی مربوط به پایان نامه‌ها به شرح ذیل می باشد:

مرحله اول: به میزان ۴۰ درصد مبلغ حمایت مصوب طرح به صورت پیش پرداخت پس از انعقاد با بنیاد انجام خواهد شد.

مرحله دوم : به میزان ۴۰ درصد مبلغ حمایت مصوب طرح که بر اساس پیشرفت ۵۰ درصدی کار پژوهشی با ارایه گزارش و مستندات با درخواست استاد راهنما و تایید بنیاد و ناظر طرح پرداخت خواهد شد.

INSF.ORG

مرحله سوم: به میزان ۲۰ درصد مبلغ حمایت مصوب طرح پس از دفاع از پایان‌نامه یا رساله و با ارایه گزارش نهایی طرح و انجام تعهدات با درخواست استاد راهنما و تایید بنیاد و ناظر پرداخت خواهد شد.

ماده ٤. شرایط ثبت نام:

- دانشجو به صورت تمام وقت در یکی از دانشگاه های کشور مشغول به تحصیل باشد. (اصلاحی جلسه ۲۷۴ مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۸ شورای علمی)
- موضوع طرح پژوهشی قبل از تصویب در قالب فرم های پژوهشی بنیاد ارائه گردد.

در مورد دانشجویان دکتری، از تاریخ دفاع از موضوع رساله دکتری تا تاریخ ثبت نام در سامانه بیش از ۱ سال تحصیلی نگذشته باشد. چنانچه بعد از دفاع از موضوع، مرخصی تحصیلی گرفته باشد در یک سال محاسبه شود. (اصلاحی جلسه ۲۸۱ مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۲۹ شورای علمی)

- از آغاز دوره تحصیل تا زمان ثبت نام، در مورد دانشجویان کارشناسی ارشد بیش از سه نیمسال تحصیلی و در مورد دانشجویان دکتری بیش از سه سال تحصیلی نگذشته باشد.

تبصره ۲: برای رشته‌های خاص که به‌طور معمول فرایند تصویب پروپوزال دکتری طولانی‌تر است، دو مهلت زمانی فوق می‌تواند به تشخیص کارگروه تمدید شود.

- موضوع پایان‌نامه و رساله مرتبط با اولویت های پژوهشی و فناوری اعلام شده از سوی بنیاد باشد.
- متقاضی، بورسیه یا شاغل در دستگاههای دولتی یا بخش خصوصی نباشد.
- پروپوزال پایان‌نامه یا رساله قبلاً بصورت طرح پژوهشی از سوی استاد راهنما و مشاور برای بنیاد و یا سایر مراکز حمایت کننده ارسال نشده باشد.
- استاد راهنما همزمان طرح پایان‌نامه تحت حمایت بنیاد نداشته باشد. هر عضو هیات علمی با رتبه علمی حداقل دانشیار در یک زمان بتواند هدایت دو رساله دکتری را برعهده داشته باشد. (اصلاحی جلسه ۲۱۷ شورای علمی)

ماده ٥. مدارک مورد نیاز جهت ثبت نام:

مدارک زیر به صورت الکترونیکی در سامانه بنیاد تکمیل یا بارگذاری می‌شود:

- فرم ثبت نام،

INSF.ORG

- پیشنهادیهٔ طرح پایان‌نامه یا رساله دکتری به همراه جدول زمانی مراحل تکمیل آن،
- صورتجلسه تصویب پیشنهاد طرح پایان‌نامه یا رساله در قالب فرم بنیاد و در سربرگ محل تحصیل،
- ریز نمرات مقطع تحصیلی فعلی،
- معدل مقطع تحصیلی قبلی و نمره اخذ شده زبان برای دانشجویان دکتری،
- گواهی قبولی در آزمون جامع برای دانشجویان دکتری،
- فایل لیست اسامی داوران داخلی و خارجی پایان‌نامه یا رساله،
- رزومه علمی پژوهشی متقاضی،
- رزومه علمی پژوهشی استاد راهنما، و
- حکم هیأت علمی استاد راهنما. اساتید و اعضا هیئت علمی بازنشسته دانشگاه ها و مراکز پژوهشی با تایید کتبی دانشگاه یا موسسه در قالب فرم بنیاد مبنی بر ادامه فعالیت علمی و پژوهشی ایشان می‌توانند درخواست‌شان را ارسال کنند.(اصلاحی جلسه ۳۲۵ شورای علمی مورخ ۱۴۰۵/۰۶/۲۸)

ماده ٦. معیارهای ارزیابی پیشنهادیهٔ طرح:

- کمک به بالا بردن سطح دانش در رشته تحصیلی مرتبط؛
- همراستایی با اولویت های پژوهشی و داشتن نوآوری در راستای توسعهٔ مرزهای دانش، توسعهٔ فناوری و یا حل مشکلات کشور؛
- کیفیت بالا با توجه به روش شناسی، دامنه پژوهش، چارچوب نظری و اتکا بر ادبیات تحقیق مرتبط؛
- انجام پذیری و امکان تحقق اهداف در چارچوب زمانی مشخص شده؛
- سوابق علمی، پژوهشی و حرفه ای دانشجو؛
- سوابق علمی، پژوهشی و حرفه ای استاد راهنما.

ماده ۷. نحوه درخواست و فراخوان:

- بنیاد سالیانه هر سال در سه نوبت طبق زمانبندی اعلام شده اقدام به فراخوان می نماید.
- بنیاد پس از پایان تاریخ هر فراخوان و بررسی کلیهٔ درخواست‌ها در کارگروه و شورای علمی نتایج نهایی را اعلام می‌کند.

INSF.ORG

- کلیهٔ درخواست‌ها از طریق سامانه بنیاد و توسط استاد راهنما ثبت می‌شوند.
- اطلاع رسانی در خصوص نقص پرونده و نتیجه اولیه بررسی از طریق سامانه بنیاد ظرف مدت یک ماه بعد از ثبت نام صورت می گیرد.

ماده ۸. داوری و نظارت طرح‌ها:

- پس از ارائه طرح به بنیاد و بررسی احراز شرایط اولیه توسط دبیر کارگروه مربوطه، طرح جهت غربالگری و داوری برای داوران متخصص و صاحب نظر در آن زمینه فرستاده می‌شود.
- در صورت تایید نهایی طرح توسط کارگروه و شورای علمی، تفاهم نامه بین استاد راهنما، دانشجو و بنیاد منعقد می گردد.
- مدت انجام طرح چهار نیمسال می باشد که با تصویب کارگروه در دو مرحله تا دو نیمسال قابل تمدید خواهد بود.
- هر مرحله از مراحل تصویب و پیشرفت طرح باید به درخواست استاد راهنما و تایید بنیاد رسانده شود. (اصلاحی جلسه ۲۷۴ مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۸ شورای علمی)

ماده ۹. مالکیت فکری:

مالکیت فکری ناشی از طرح های پایان‌نامه یا رساله تابع ضوابط مقرر در محل اجرای آن است.

INSF.ORG

این دستورالعمل در ۹ ماده و ۲ تبصره در تاریخ ۱۳۹۹/۰۸/۱۷ به تصویب هیأت امنای بنیاد رسید و پس از تصویب در هیات امنا و ابلاغ توسط رییس بنیاد قابل اجرا می‌باشد.